

HRVATSKI

Godina XXI, broj 13

31. ožujka 2011.

cijena 100 Ft

***Premijera u pečuškome Hrvatskom kazalištu:
„Šetnja grobnicom mrtvoga djetinjstva“***

FOTÓ: LÁSZLÓ TÓTH

Komentar

Kolika je cijena hrvatskoga jezika

U ožujku u nekim našim hrvatskim ustanovama ili zajednicama održani su Dani hrvatskoga jezika, koji se održavaju sjećanjem na Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika. Na priredbama Dana daje se posebna pozornost hrvatskome jeziku, te značenju njegova gajenja i čuvanja. Sudjelujući na nekom predavanju u okviru tih programa, jedan uvodni govor me je potaknuo na razmišljanje, u kojem je bilo riječi da je upravo ovih dana nestao jedan jezik pod nazivom «boa», jer je preminuo njegov posljednji govornik na otoku Andamanu, te da je Eusebius Sophronius Hieronymus, tj. Sveti Jeronim, sin ilirskih kršćanskih roditelja postao slavan zahvaljujući prevođenju Biblije na latinski jezik, a ne na svoj materinski ilirski. Ime osobe koja je do kraja života jedina čuvala svoj materinski jezik, jedan od jezika našega svijeta, neće se pamtit, ali ime Svetog Jeronima, koji je tuđi jezik smatrao važnijim od svojega materinskog, postao je poznat. Nije drukčije ni danas. Hoće li tko karijeru, obvezatno treba znati jedan zapadni strani jezik, engleski ili njemački, ako u karijeri dođe u jači dodir sa stranim jezikom, i neprimjetno će zanemariti svoj materinski jezik, bez obzira koliko je vezan za njega. Tako je i kod asimilacije manjina među većinskim narodom. Dok su zajednice bile zatvorene, jezik i kultura se čuvala, no čim su se htjele razvijati egzistencijalno, trebale su se prilagođavati većinskom narodu, nehotice su preuzele njihove navike, a time i njihovu kulturu, jezik itd., pa je postupno splasnula i njihova nacionalna svijest. Čovjek uvijek teži boljem životu i ako u tim nastojanjima treba žrtvovati i svoju nacionalnu svijest, mislim da ne razmišlja previše. Malo je onih pripadnika nacionalnih manjina koji svjesno traže ostvarivanje svojih zamisli upravo u okviru zajednice, gdje je lakše očuvati svoju samobitnost. Može li se danas, u vremenu globalizacije sačuvati nacionalna svijest. Koliko u tome pomaže današnja politika, donoseći zakone bez pravih jamstava? Daje li jamstvo Europska Unija u očuvanju samobitnosti naroda unutar zajednice, koja je do sada izjavila promicanje međukulturalizma, višejezičnosti te poštivanje i očuvanje jezične raznolikosti, a neki od njezinih zastupnika, zbog racionalizacije troškova prevođenja, zemljama bivše Jugoslavije želi nametnuti hrvatsko-srpski jezik. Izgleda da i u Europskom parlamentu ima takvih zastupnika koji ne shvaćaju da je jezik kategorija koja na poseban način izdvaja neki narod. Uništiti narodu jezik, znači uništiti mu jedan od ključnih elemenata njegove posebnosti i otvoriti put njegovu utonuću u neki drugi narod. Jezik je prevažan element nacionalne samobitnosti. Pitanje uporabe nacionalnih jezika u ustanovama EU-a nije novo i već se dugo govori o zajedničkom jeziku, pogotovo zbog uštede u proračunu, naime prevođenja iznose jedan posto proračuna. Danas svaka dva tjedna izumre jedan jezik i rijetko je to zbog smrti svih njihovih govornika, kao na otoku Andamanu, nego često zbog toga što se govornici počinju koristiti nekim drugim jezikom, kao što je to činio i Sv. Jeronim. Hoće li Europskoj Uniji biti vrijedno isplatiti cijenu hrvatskoga jezika, dokazat će nam budućnost, ali njegovu cijenu određuje svaki pojedinac koji ga smatra vrijednim da ga čuva, da ga govori, da ga usavršava i njeguje.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

U svom nekrologu o preminulom suseljenu moj kolega Stipan Balatinac napisao je: preminuo je „dični starina“, te: „Mrtvačkoga zvona tupi bat opet se razliječio Santovom, obznanjujući da nas je navijek napustio još jedan pripadnik naše sve malobrojnije hrvatske zajednice.“ Isto to možemo napisati i u nekrologu preminulom Šokcu iz Katolja. I jedan i drugi bili su pretplatnici tjednika Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga glasnika, voljeli su svoje, svoj materinski jezik, predali ga svojoj djeci, voljeli su pjesmu, kolo, radovali se svakoj pročitanoj i napisanoj riječi na našim stranicama, koje su čitali od prve do posljednje stranice, bez obzira na dijalekte, manje i veće jezične razlike, novinare koje su napisali napise. Živjeli su i bili dio života i događanja zapisanog na našim stranicama. U međusobnim susretima nisu propuštali priliku da pohvale, ali i da daju savjet, izraze želju, kritiku, da me zagrlje i požele mi ustrajnosti u radu i puno, puno snage. Preminula su još dvojica naših vjernih čitatelja, koje će biti teško nadoknaditi. Uzela sam dvije uplatnice u ruke i krenula na polja svoga izvještavanja.

Gledala sam nazočne, jedan slabo zna čitati na hrvatskom jeziku, drugom sam već deset puta napomenula kako bi bilo dobro da se kao vodeći hrvatski intelektualac/alka pretplati na Hrvatski glasnik. Treći je, blago rečeno, snob i misli kako je iznad svega onoga što mu nudi

tjednik Hrvata u Mađarskoj, a životnu egzistenciju gradi na hrvatskom izvoru, četvrti još uvijek misli da pišem za Narodne novine, peti je naš cijenjani profesor hrvatskoga jezika kojem ne pada na um da mu je i promocija tjednika Hrvata u Mađarskoj, vlastitim primjerom dio službe..., šesti je student, sedmi učenik, osmi Mađar koji tek pjeva s nama,

deveti predsjednik civilne udruge, deseti predsjednik hrvatske samouprave, jedanaesti hrvatski nogometaš koji ne zna hrvatski jezik, uzalud ga slikam, on neće znati pročitati moj napis... A naši Šokci polako umiru. I tko će onda čitati naša štiva? Kako ćemo stvoriti svijest i znanje jednim o drugima, tradiciju koja se prenosi s pokoljenja na pokoljenje.

Umiranjem naših dičnih starina umire i naša hrvatska riječ, običaji i tradicija, naše emocije i sjećanja. Sa svakim novim umrlim Hrvatom, članom hrvatske zajednice u Mađarskoj, sve nas je manje. Još uvijek u ruci imam dvije uplatnice za godišnju pretplatu i ni sama ne znam kome da ih ponudim, tko je taj koji može zamijeniti naše dične starine. Jer rijetki su danas oni koji spadaju u red rodoljuba kod kojih se narodna svijest smatra kao štogod urođeno, nešto što je u krvi, u genima, a tu svoju ljubav prema hrvatstvu predaju i svome potomstvu, kako je to napisao moj kolega Stipan Balatinac. Stoga našim pokojnicima neka je vječna slava, i naše zemaljsko hvala.

Branka Pavić Blažetin

Usavršavanje za pedagoge u Demonstracijskom centru Kapija Drave Nacionalnog Parka Dunav–Drava

Uprava Nacionalnog parka Dunav–Drava IPA Mađarsko-hrvatskoga prekograničnog programa suradnje (2007–2013) „Dvojezično ekološko obrazovanje u Podravini“ u Drávaszentesu organizira 16. travnja usavršavanje za pedagoge povezano s izletom, u Demonstracijskom centru Kapija Drave. Sudjelovanje na usavršavanju povezanom s izletom je besplatno. Tijekom cjelodnevnog programa sudionici se mogu upoznati s potankostima biološkog ispitivanja kakvoće vode, mogu sagledati primjenu rješenja prostorne informatike, mogu naučiti kako se oni primjenjuju u podučavanju poznavanja prirode.

Zanimanja će se održati u predivnoj okolici s pomoću predavača Uprave Nacionalnog parka Dunav–Drava. Mjes-

to održavanja će biti Demonstracijski centar Kapija Drave Nacionalnog parka Dunav–Drava, gdje ćemo stvoriti mogućnost i za razgledanje izložbe o prirodnim vrijednostima Drave i gospodarstva na kojem se uzgajaju tradicionalne vrste mađarskih domaćih životinja. Tijekom dnevnih programa predavanja na mađarskom jeziku bit će prevedena na hrvatski jezik.

Tijekom usavršavanja sudionicima osiguravamo besplatan ručak. Putovanje je u vlastitoj organizaciji. Sudionici će biti registrirani u redosljednu prijavljivanja. Prijava: Uprava Nacionalnog parka Dunav–Drava; Demonstracijski centar Kapija Drave; Tel./faks: 06-82/461-285; E-mail: dszentes@enternet.hu Mobil: 06-30/474-3591.

Aktualno

Vladini koraci u suzbijanju „etnobiznisa”

Državno podtajništvo odgovorno za održavanje veza s civilnim društvom te nacionalnim manjinama pri Ministarstvu pravosuđa i javne uprave, početkom ožujka, izdalo je proglas o Vladinim postupcima usmjerenima protiv negativnih pojava u funkcioniranju manjinskoga samoupravnog sustava.

Civilne udruge koje imaju čvrst oslonac u rumunjskim i ukrajinskim zajednicama u Mađarskoj, izvijestile su Vladu i predstavnike matičnih zemalja da je nakon manjinskih izbora 2010–2011. godine u novoizabranim manjinskim samoupravama mandat stekao velik broj osoba koje ne pripadaju tradicionalnoj zajednici, ne govore jezik manjine, niti poznaju njihovu kulturnu baštinu.

Prema stajalištu tih organizacija, ovakva pojava, nazvana etnobiznisom, sprječava ih u ostvarivanju kolektivnih prava, otežava rad njihovih ustanova, onemogućuje ostvarivanje njihove kulturne autonomije. Državno podtajništvo odgovorno za održavanje veza s civilnim društvom te nacionalnim manjinama pri Ministarstvu pravosuđa i javne uprave, svjesno problema koji su, prema najavama drugih manjinskih zajednica, postojali i prije, poduzelo je korake te potaklo akciju radi rješavanja tog problema.

Kao predstavnici Državnog tajništva za manjinska pitanja, želimo naglasiti da Vlada Republike Mađarske inzistira na jačanju pravnog statusa samoupravnog sustava nacionalnih manjina i na ostvarivanju široke kulturne autonomije. Civilne udruge čine društvenu bazu mjesnih, regionalnih te državnih samouprava koje se utemeljuju sukladno izbornim rezultatima.

Prema našem stajalištu, manjinski samoupravni sustav, koji je bez premca u svijetu, u osnovi funkcionira dobro. Međutim protiv bilo kakve zlorabe manjinskih kolektivnih prava ili oblika „etnobiznisa” treba poduzeti odlučne korake. Kao što je poznato, temeljem propisa prije usvojenih zakona o nacionalnim manjinama, izborni je tijek započeo već u prvoj polovici 2010.

Vlada koja je stupila na dužnost u svibnju 2010. g., nije bila u mogućnosti učiniti veće korake u suzbijanju negativnih pojava. Ministarstvo pravosuđa i javne uprave u ljeto 2010. potaklo je društveni dijalog radi raz-

matranja zakonskih propisa o pravima nacionalnih i etničkih manjina. Podrobnim razmatranjem regulative Vlada želi stvoriti pravno okružje kako bi se omogućilo da na izborima sudjeluju samo osobe koje pripadaju etničkim ili manjinskim zajednicama.

Rješavanje toga problema nije nimalo lak zadatak. Nezaobilazno je pitanje kako ustanoviti kojoj etničkoj ili nacionalnoj zajednici birači pripadaju. Ima li nekih objektivnih mjerila kojima bi se uz upotrebu pravnih lijekova, pravnim putem jednoznačno moglo odrediti tko kojoj zajednici pripada. Vlada međutim ima čvrstu namjeru donijeti zakone kako bi se osiguralo da samo stvarne manjinske zajednice mogu utemeljiti manjinske samouprave. Donošenjem uredbe o dodjeli financijskih sredstava za manjinske samouprave Vlada je u prosincu 2010. učinila jedan od važnijih koraka na tom putu. Prema ovome, slobodan uvid u obrazovni rad i kulturne aktivnosti manjine, koristi li se manjinski jezik, to su preduvjeti dobivanja financijske potpore.

Poradi transparentnosti javnih financija, od 2011. godine financijska potpora za osnovne djelatnosti je smanjena. Diferenciranim (dodatnim) financijskim sredstvima mogu povećati svoj proračun samouprave koje obavljaju stvaran, kvalitetan rad. Radi suzbijanja negativnih fenomena u manjinskome samoupravnom sustavu spremni smo učiniti dodatne korake. Neki će to, dakako, smatrati postroženjima. Stoga Državno tajništvo za manjinsku politiku računa na iskustva, prijedloge, partnersku suradnju i stratešku podršku svih manjinskih zajednica koje su zainteresirane za suzbijanje svih oblika „etnobiznisa”.

Zajednička nam je dužnost stvaranje društvenog okružja u kojem će dugoročno biti osigurana sva prava realnim manjinskim zajednicama za stvaranje i funkcioniranje njihovih samouprava.

(kormany.hu)

BUDIMPEŠTA – Dana 5. travnja s početkom u 18 sati u Mađarskoj nacionalnoj galeriji otvara se izložba *Suvremeno hrvatsko kiparstvo + mađarske refleksije*. Izložbu će otvoriti ministar kulture Republike Hrvatske Jasen Mesić i državni tajnik za kulturu u Ministarstvu nacionalnih resursa Republike Mađarske Géza Szócs. Izložba je projekt Ministarstva kulture Republike Hrvatske koji uključuje radove sedamnaest suvremenih hrvatskih kipara, među kojima su Slavomir Drinković, Vladimir Gašparić Gapa, Kažimir Hraste, Kuzma Kovačić, Dalibor Stošić, Petar Barišić, Mirko Zrinščak, Ljubo de Karina, Matko Mijrić, Peruško Bogdanić, Alem Korkut, Marina Bauer, Božica Matasić, Siniša Majkus, Damir Mataušić, Ivan Kožarić, Marija Ujević Galetović. Kustosica je izložbe Jasminka Poklečki-Stošić. Ista je izložba lani već bila i u Peču u sklopu projekta Pečuh – europska prijestolnica kulture, u tamošnjem izložbenom prostoru *Celle Septichore*, a do sada je izložena i u Beču, Berlinu, Bratislavi, Trstu, Ljubljani, Zagrebu. Izložba je u prostoru Mađarske nacionalne galerije dostupna javnosti do 3. srpnja.

BUDIMPEŠTA – Kako doznaje Hrvatski glasnik, iduća redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će 16. travnja 2011. godine s početkom u 10 sati u Uredu Hrvatske državne samouprave. Predsjednik Skupštine Mišo Hepp moli da svoje primjedbe i prijedloge (i prijedloge tijela ili ustanova na čijem ste čelu), u pisanom obliku, pošaljete na adresu sjedišta Hrvatske državne samouprave najkasnije do 31. ožujka 2011. godine, a za sastanak predlaže ovaj dnevni red: 1. Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. Referent: predsjednik; 2. Izvješće županijskih predsjednika o stanju i problemima regija, financijsko izvješće o potpori udruženjima mjesnih hrvatskih samouprava u pojedinim regijama. Referenti: predsjednici regija; 3. Prihvaćanje Financijskog izvješća Hrvatske državne samouprave i ustanova za 2010. godinu. Referent: Predsjednik i ravnatelj; 4. Izvješće o radu Hrvatske državne samouprave i ustanova za 2010. godinu. Referent: predsjednik i ravnatelj; 5. Imenovanje voditelja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa. Referent: Mišo Hepp, predsjednik; 6. Donošenje odluke o raspisivanju natječaja za ravnatelja Neprofitnog poduzeća „Croatica” za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost. Referent: Mišo Hepp, predsjednik; 7. Informacije o Mađarsko-hrvatskom i Hrvatsko-mađarskom rječniku; 8. Rasprava o Pravilniku o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave. Referent: Mišo Hepp, predsjednik; 9. Donošenje odluke o dodjeli državne stipendije redovitim studentima visokih učilišta. Referent: Gabor Györfvári, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje.

BAJA – Na Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji, u utorak, 5. travnja, bit će predstavljena izdanja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Izdanja će u dvorani C742 s početkom u 10 sati predstaviti ravnatelj ZZHM-a Stjepan Blažetin.

KERESTUR – Drugog travnja svečano će se predati obnovljena svlačionica nogometnog igrališta. Ulaganje je ostvareno u okviru Projekta Tragovima Zrinskih, preko kojeg su ostvareni i međunarodni športski susreti. Svečana predaja započinje u 9.30, a u 10.30 će odigrati nogometnu utakmicu reprezentacija dnevnog lista Zalai Hirlep i Kerestura.

KOLJNOF – Plesna grupa Koljnofsko kolo, na čelu s peljačem Petrom Mogyorósiem, priredjuje tančeni večer 8. aprila, u subotu od 18 do 22 uri u mjesnom Kulturnom domu, pod geslom „Sve ča kola naliže”.

BAJSKI DOLNJAK – Kako nas je obavijestila odgojiteljica Danica Pejin, u utorak, 5. travnja, u vrtiću u Kinizsievoy ulici u Baji, koji djeluje u okviru Općega prosvjetnog središta i športske škole «Šugavica» na Dolnjaku, a u kojem se u sve tri skupine (maloj, srednjoj i velikoj) odvija odgoj na hrvatskom jeziku, priređuju se već tradicionalni Narodnosni dan koji počinje u 9.30 sati.

BAJA – Kako je već dugogodišnji običaj, hrvatska vjerska zajednica Župe Svetog Antuna Padovanskog u Baji u korizmeno vrijeme svakog petka s početkom u 15 sati organizira pobožnost Križnog puta. Iduća pobožnost u župnoj crkvi Svetog Antuna Padovanskog priređuje se u petak, 1. travnja.

BAČKA – Sukladno Pravilniku o organizaciji i radu, predsjednik Joso Šibalin za 5. ožujka s početkom u 14.30 sati sazvaio je redovitu sjednicu Vijeća Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Kako nam ukratko reče, na dnevnom redu raspravljat će se o izvršenju proračuna za 2010. godinu, o Planu rada za 2011. godinu, te o raznome.

PEČUH – Maturalno putovanje učenika Hrvatske gimnazije Miroslava Krležje ove godine imalo je malo sponzora. Sponzorstvu se nisu baš odazvale ni hrvatske samouprave naselja čija djeca pohađaju 12. razred Hrvatske gimnazije Miroslava Krležje. Dio troškova puta učenika pokriva se iz fonda Zaklade za hrvatsko školstvo u Pečuhu koju je utemeljila Hrvatska samouprava grada Pečuha. Roditeljska zajednica Hrvatske škole Miroslava Krležje učenike 12. razreda pomaže sa sto tisuća forinti, a smještaj i prehrana ostvaruju se uz prijateljsku i nesebičnu pomoć Učeničkog doma Podmurvice iz Rijeke. Manji dio troškova četverodnevna maturalnog putovanja, koji je dio programa Hrvatske škole, snose sami učenici. Od 28 učenika 12. razreda njih 21 ove godine sudjeluje maturalnom putovanju od 31. ožujka do 3. travnja. Dio njih spriječen je nizom razloga. S njima putuju i dva pratitelja. Između ostaloga planira se obilazak kulturnih i povijesnih spomenika Istre, posjet Etnografskom muzeju u Mošćenici, posjet zvjezdarnici u Višnjanu, sudjelovanje odgojnom programu u jami „Baredine“, posjet kuli „Nehaj“ u Senju te posjet dvama nacionalnim parkovima: Brijunima i Plitvičkim jezerima.

PEČUH – U Galeriji Csopor(t) Horda Hrvatskog kazališta u Pečuhu 24. ožujka otvorena je izložba umjetničkih fotografija fotografa, opernog solista tenora Voljena Grbca. Izložbu je otvorio redatelj László Bagossy. Izložba je otvorena do 20. travnja.

Raspisani natječaji Temelnoga koordinacijskog fonda „Sándor Wekerle”

Novi, pregledniji sustav natječaja utemeljen je radi potpomaganja djelovanja domaćih nacionalnih manjina – izjavio je 28. ožujka 2011. u Budimpešti na tiskovnoj konferenciji Csaba Latorcai, zamjenik državnog tajnika odgovoran za narodnosne i civilne veze pri Ministarstvu javne uprave i pravosuđa. Csaba Latorcai podsjetio je: radi preglednijeg i uspješnijeg sustava potpore za crkve, nacionalne manjine i civilnu sferu Državno tajništvo odgovorno za veze sa crkvom, nacionalnim manjinama i civilnim društvom Ministarstva javne uprave i pravosuđa i Fond Wekerle Sándor potpisali su sporazum o suradnji 24. ožujka 2011. Fond Wekerle Sándor preuzeo je zadatke Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, čiji je sustav natjecanja bio vrlo složen i nepregledan – kazao je zamjenik državnog tajnika. Csaba Latorcai naglasio je: prilikom promjene sustava natjecanja prvenstveni je cilj bio da se pojednostave mehanizmi natjecanja, da se birokracija smanji na minimum. Vlada je utemeljila Fond Wekerle Sándor u tom duhu da domaći izvori dodijeljeni Ministarstvu javne uprave i pravosuđa budu na jednome mjestu, da se njima upravlja u jednoj ustanovi kako bi sustav bio pregledniji, provjerljiviji, djelotvorniji – sažeo je smjernice promjena zamjenik državnog tajnika.

Za podupiranje manjinskopoličkog djelovanja u 2011. godini namijenjen je okvirni iznos od 732 milijuna i 500 tisuća forinti, koji će se podijeliti u deset tematika:

- potpora narodnosnim civilnim organizacijama: 125 milijuna Ft,
- podupiranje preporuka manjinskih mješovitih odbora: 150 milijuna Ft,
- intervencijski događaji (vis major) namjenska potpora: 50 milijuna Ft,
- za održavanje ustanova u nadležnosti državnih manjinskih samouprava: 75 milijuna Ft,
- organiziranje tabora u matičnoj domovini: 40 milijuna Ft,
- kulturološki sadržaji (izdanja, zbirke općega javnog interesa, vjerski sadržaji na materinskom jeziku, mjesna i regionalna glasila, znanstveni programi): 127 milijuna i 500 tisuća Ft,
- multikulturalni, zajednički narodnosni programi: 15 milijuna Ft,
- potpora romskim ustanovama: 120 milijuna Ft,
- potpora za usavršavanja pedagoga u matičnoj domovini: 20 milijuna Ft,
- troškovi narodnosnog stipendiranja: 10 milijuna Ft.

Latorcai je naglasio kako je ove godine za natječaje namijenjeni iznos deset posto viši od lanjskoga, te je posebice istaknuo iznos za narodnosne civilne organizacije. Prestigle će se molbe razmotriti i odluke donositi na dvije razine: utemeljit će se tijelo za pripremu odluka, u koje svih trinaest manjina mogu delegirati po jednu osobu, te devetočlani zbor koji donosi odluke, u kojem će također biti zastupnici manjina.

Obrazac za natječaj znatno je jednostavniji, rokovi su predaje tridesetak dana, a odluke o natječajima donosit će se za trideset dana..

Kristina Goher

Natječaji za nacionalne manjine

Fond „Wekerle Sándor”, po nalogu Ministarstva javne uprave i pravosuđa, raspisuje natječaj za ove ciljeve:

1. Potpora tabora matične domovine
2. Potpora djelovanja manjinskih društvenih organizacija
3. Multikulturalni svenacionalni programi
4. Nacionalne kulturne inicijative
5. Potpora ustanovama koje su u uzdržavanju državnih manjinskih samouprava
6. Potpora romskim ustanovama u 2011. g. – ograničeni natječaji

Dokumentacija natječaja dostupna je na web-stranici:
<http://www.wekerle.gov.hu/?kinek=1882&cikkid=661>

Pismo podrške iz Zagreba otvorenom pismu čelnika hrvatske zajednice u Republici Srbiji

Otvorenom pismu čelnika hrvatske zajednice u Republici Srbiji svojim su se pismom pridružili i predsjednici triju vojvodanskih hrvatskih zavičajnih udruga sa sjedištem u Zagrebu. Pismo su potpisali predsjednik Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata Mato Jurić, predsjednik Udruge za potporu bačkim Hrvatima Stjepan Skenderović i predsjednik Društva vojvodanskih i podunavskih Hrvata Zvonimir Cvijin, a uputili su ga na sljedeće adrese: Ivo Josipović, predsjednik Republike Hrvatske; Jadranka Kosor, predsjednik Vlade Republike Hrvatske; Luka Bebić, predsjednik Sabora Republike Hrvatske; Radovan Fuchs, ministar znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske; Petar Barišić, supredsjedatelj Međuvladina mješovitoga odbora za praćenje provedbe Sporazuma o zaštiti manjina između Republike Srbije i Republike Hrvatske; akademik Zvonko Kusić, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Igor Zidić, predsjednik Matice hrvatske.

U pismu se kaže:

Poštovani,

pidružujući se **OTVORENOM PISMU**, koje su Vam uputili **Slaven Bačić**, predsjednik *Hrvatskoga nacionalnoga vijeća* u Srbiji, i 38 drugih predstavnika hrvatskih političkih, znanstvenih, kulturnih i drugih ustanova, udruga i organizacija, m o l i m o Vas da poduzmete sve mjere potrebne za ostvarivanje i zaštitu nacionalnih prava Hrvata u Vojvodini i da se spriječe sve državno-pravne i kvaziznanstvene manipulacije s Bunjevcima, kao etničkom zajednicom u Republici Srbiji i Pokrajini Vojvodini i njihovo suprotstavljanje Bunjevcima, koji s ponosom ističu svoju pripadnost toj etničkoj skupini, ali i svjesno i s ponosom ispovijedaju i ističu svoju pripadnost hrvatskom narodu i izjašnjavaju se Hrvatima.

I mi Bunjevci-Hrvati podrijetlom iz Vojvodine, organizirani u ovim udrugama, izražavamo potporu našim suzavičajnicima u Vojvodini i pridružujemo se njihovom prosvjedu i molbi.

Popisu *najznamenitijih vojvodanskih Bunjevaca od kraja XIX. stoljeća do danas* danom u **OTVORENOM PISMU** dodajemo i imena nekoliko značajnih Bunjevaca-Hrvata podrijetlom iz Vojvodine, koji su živjeli i radili odnosno i danas žive i rade u Hrvatskoj, kao što su:

Lajčo Lendvai (Subotica, 1909–Zagreb, 2006), glumac, redatelj i osnivač i direktor HNK u Subotici,

dr. sc. **Mato Brčić Kostić** (Subotica, 1912–Zagreb, 2009), sveučilišni profesor matematike,

prof. dr. sc. **Marko Lipozenčić** (Subotica, 1923–Zagreb, 1978), liječnik, sveučilišni profesor,

Nesto Orčić (Subotica, 1929–Zagreb, 1993), akademski kipar,

Petar Šarčević (Subotica, 1935–Zagreb, 2001), kazališni redatelj, književnik i publicist,

prof. dr. sc. **Petar Šarčević** (Subotica, 1941–Zagreb, 2006), dipl. pravnik, sveučilišni profesor, dekan, rektor i diplomat,

prof. dr. sc. **Ana Gabrijele Šabić** (Tavankut, 1950–Zagreb, 2000), sveučilišni profesor, književnik i publicist,

prof. dr. sc. **Ante Sekulić** (Tavankut, 1921), dopisni član HAZU, sveučilišni profesor, književnik i povjesničar, akademik **Zdenko Škrabalo** (Sombor, 1929), liječnik, sveučilišni profesor, državnik i diplomat,

mr. sc. **Ivo Škrabalo** (Sombor, 1934), filmski redatelj, povjesnik i saborski zastupnik,

dr. sc. **Luka Štilinović** (Subotica, 1935), ekolog, sveučilišni profesor,

prof. dr. sc. **Krešimir Glavina** (Subotica, 1940), liječnik, sveučilišni profesor i saborski zastupnik,

Vladko Dulić (Subotica, 1943), glumac, prof. dr. sc. **Elizabeta Kovač Striko** (Subotica, 1943), sveučilišni profesor matematike, **Jasna Ivančić** rod. Kulešević (Subotica, 1947), leksikograf,

prof. dr. sc. **Josip Delmiš** (Subotica, 1947), liječnik, sveučilišni profesor,

Vera Babić (Bajmok, 1948), dipl. pravica, državni funkcionar,

Ivan Balažević (Tavankut, 1949), akademski slikar,

dr. sc. **Marta Vidaković Mukić** (Subotica, 1953), dipl. pravnik i publicist,

Hrvoje Prčić (Subotica, 1954), publicist i urednik,

doc. dr. sc. **Ante Sekulić** (Subotica, 1955), liječnik, sveučilišni docent,

Tomislav Vuković (Subotica, 1955), novinar, publicist i diplomat,

prof. dr. sc. **Julije Skenderović** (Subotica), sveučilišni profesor matematike,

dr. sc. **Ivan Poljaković** (Subotica, 1956), sveučilišni profesor i publicist,

doc. dr. sc. **Irena Škorić**, rod. Vujković Cvijin (Bikovo), kemičar, sveučilišni docent,

dr. sc. **Ana Lederer** rod. Šarčević (Subotica, 1964), teatrolog, publicist i intendat HNK u Zagrebu, a diljem Hrvatske žive i rade i brojni drugi Bunjevci-Hrvati podrijetlom iz Vojvodine.

Zagreb, 26. veljače 2011.

Monodrama Đuka Begović

Dana 17. ožujka u pečuškom Hrvatskom kazalištu prikazan je bečarski mjuzikl Đuka Begović, predstava Kazališne udruge Daska i maska.

Ovom predstavom Udruga je obilježila 125. godinu rođenja Ivana Kozarca, a dramski glumac Srećko Ernest Berec ulogom Đuke Begovića proslavio je 30 godina umjetničkog rada. On je za ovu predstavu napravio adaptaciju, dramatizaciju i režiju.

Scenografiju potpisuje Ozren Bakotić, a glazbu je napisao i obradio Nenad Dan Kozig.

BUDIMPEŠTA – Pod visokim pokroviteljstvom zamjenika premijera, ministra uprave i pravosuđa RM Tibora Navracscicsa, budimpeštanski HOŠIG u srijedu, 6. travnja, s početkom u 10 sati priređuje konferenciju naslova „Darovitost, vrednote, obrazovanje“, a osnovne teme jesu aktualne zadaće rada s darovitim učenicima, izgrađivanja identiteta i obrazovanja u hrvatskim narodnosnim školama. Izlagači i naslovi predavanja: Izvješće o manjinskoj politici Vlade RM – László Szászfalvi, državni tajnik za vjerske, manjinske i civilne društvene veze pri Ministarstvu uprave i pravosuđa; Aktualna pitanja narodnosnog školstva – István Kraszlán, pročelnik pri Ministarstvu nacionalnih resursa; Ciljevi, uspjesi i perspektive Programa mađarskih genija – László Balogh, predsjednik Društva za zbrinjavanje darovitih učenika u Mađarskoj; Rad s darovitim učenicima u HOŠIG-u – Mirjana Karagić, profesorica hrvatskoga jezika i književnosti, HOŠIG Budimpešta; Rad s darovitim učenicima u hrvatskim narodnosnim školama – Ingrid Klemenšić, nastavnica OŠ Mihovila Nakovića, Koljnof; Erika Rác, nastavnica OŠ Nikole Zrinskog, Kerestur; Rad s darovitim učenicima u Hrvatskoj – mr. sc. Majda Fajdetic, viša savjetnica Agencije za odgoj i obrazovanje, Zagreb, Pavao Bucić, ravnatelj požeške Gimnazije; Očuvanje identiteta: metode, praksa, modeli, ples i odgoj (svečanost povodom davanja imena plesne dvorane) – Antun Kričković i Marija Silčanov Kričković, koreografi, HOŠIG; „Različitosti su naše bogatstvo“ – Tko sam i odakle sam? – Ljubica Banović, ravnateljica Ženskog učeničkog doma „Marija Jambrišak“, Zagreb; Položaj hrvatskoga školstva u Gradišću – Edita Horvat Pauković, ravnateljica Osnovne škole s dvojezičnom nastavom, Petrovo Selo; Konzultacija o suradnji hrvatskih narodnosnih škola na polju obrazovanju i rada s darovitim učenicima. U 16 sati je zatvaranje skupa.

U koljnofskoj čuvarnici u dvi zgrada 70 dice

Margit Földi-Farkas: „Ako jezik ne živi, onda zač smo Hrvati?“

Predškolska dica u Koljnofu su u toj specijalnoj poziciji da su smješćena u dvi zgrada. Mala grupa u susjedstvu Dvojezične škole „Mihovil Naković“ ima veliku prostoriju za igru, zanimanja i spalo s prekrasnim dvorom, a sridnja i velika grupa dice takaj s velikim dvorišćem u posebnoj zgradi potroši svoje dane u upoznavanju mnogo interesantnih stvari. Koljnofka, Margit Földi-Farkas je lani po četvrti put izabrana na pet ljet, na čelo koljnofske čuvarnice, ka je suprot zahtijevanja spojenja škole i čuvarnice, još je uspje-la ostati samostalna.

– U našu čuvarnicu sad hodi sedamdeset dice, po starosti imamo čiste grupe, a u maju-šu ćemo imati 82 dice. I od Šoprona dojeddu svenek, no ne znam je gorizeti, kad nas je dost. Jedna grupa more imati 25 dice, a mi smo većimi. Imamo dovoljno dice i ovako će biti i nadalje. Je ki bi i zbog hrvatskoga upi-sao svoje dite u našu čuvarnicu, ali je i takovih ki su iz Koljnofa rodod, a danas žividu va Šoproni, Balfi, Harki a ti dojeddu najzad i donesli bi svoju dicu va svoju čuvarnicu – začme predstavljanje svoje institucije peljačica ter nastavlja: – Dica ne znadu po hrvatsku, je ki razumi, ali odgovoriti ne znadu, kad dojdu va čuvarnicu. Jako čuda se učimo, ali rezultati nisu dobri. Šest odgojiteljic imamo, četirme znadu po hrvatsku ter imadu i hrvatsku diplomu. Imamo naš dvojezični program, ča se naučimo po ugersku, to si naučimo i po hrvatsku. Istina ne sve, ali se učimo jako čuda i vježbamo jačke, brojalice, povidajke. Ča znamo sve, ali morem reći da je hrvatski jezik kod nas u svakidašnjem upotribljavanju.

Na koliko manjka hrvatsko znanje kod dice s tim se suočimo i mi, kad išćemo u srid-njoj i velikoj grupi barem jedno jedino dite ko će razumiti i odgovoriti na naša pitanja. Rezultat istraživanja je da dica slabo razumu, a i pominati se ne znaju po hrvatski. Suprot tomu, pjesme napamet tečno povidaju mališani po hrvatski, a jačka još veselije, još bolje krene. Po riči Margite Földi-Farkas, u Kolj-nofu već jedva imaju takovih familijov, kade su roditelji, otac i mati, Hrvati. I tako je pravoda komotnije se pominati po ugerski. – *Od nas čekaju da va čuvarnici dicu naučimo po hrvatsku, a to tako ne ide. Jako čuda se učimo i naučimo, ali govor je težak, kad dica idu va školu. Kad se zapitamo, što bi bilo najpotrib-*

Gdo ne bi objamio odgojiteljicu i peljačicu čuvarnice, tetu Margit?

nije u dvojezičnom odgoju da se ta nulta jezična situacija popravi, odgojiteljica prez razmišljanja kaže da ta problem bi mogla riješiti jedna odgojiteljica, za ku bi znala dica da se ne zna po ugerski, nek po hrvatsku. U povijesti ove čuvarnice primjera je bilo za takovo uspješno djelovanje, kad prlje par ljet iz fileške čuvarnice je išla jedna odgojiteljica hrvatski učiti, dokle je koljnofska peljačica čuvarnice u Filežu vježbala s dicom ugarski. Kako smo sada doznali, to je duralo samo jedno ljetu, svaki tajedan jednoč je bila takova specijalna hrvatska ura, ka ni u sadašnjosti ne bi škodila koljnofskom naraščaju. Iako odgojiteljice na području Gradišća medjusobno se poznaju, med čuvarnicami ne postoji nikakova suradnja. Na inicijativu koljnofske peljačice, u februaru je bilo priredjeno u Koljnofu usavršavanje za gradišćanske odgojiteljice, pri kom su pod peljanjem Zlatke Gieler zavježbale naše pedagoginje korisne igrice, brojalice, upoznale materijale, ke već moru hasnovati doma u praksi. Inicijatorica ovih stručnih sastanok tvrdi da će se odsad svaki misec najti gradišćanske odgojiteljice na takovom usavršavanju i da bi volila pozvati i predavače. K tomu je i čuda pinez tribi, ali molba je već poslana za potporu Pedagoškom institutu Željezne županije. Na slijedeće spravišće, po želji, bit će pozvani i pedagogi prvih školskih razredov. Pomagalov, stručnih materijalov i hrvatskih knjig je dovoljno u čuvarnici, a negda je i sama koljnofska peljačica pisala trojezične diče knjige. Želja za pisanjem je i dalje ostala, ali tim manje je vrimena „za tu

Jabuka ne da šmeka nego je i zdrava

zabavu“. K čuvarnici pripada i kuhinja, u koj trime djelaju i po svaki dan kuhaju za 130–140 peršonov. – *Ki ovde objeduju, svi samo pohvalom govoru o jilu – kako čujemo.*

U dvi zgrada čuvarnice su lani minjali obloke, vrata pomoću Seoske samouprave, kupili su se novi tepihi, firongi. Roditeljsko društvo je podarilo čuvarnici nove igračke za dvor, ko i drugačije jako čuda pomaže ovoj instituciji. To jur iz razgovora postaje jasno da su odgojiteljice glasale za samostalnost ustanove, i evo obavješćanja, zašto: – *I mi vidimo pelde, ovde u Balfi je bilo ovako ča, da je čuvarnica skupa spojena sa školom. Po mojem mišljenju to za čuvarnicu nikako ne bi bilo dobro jer bi dostala drugurazrednu funkciju. Mi odgajamo, a škola uči, a to nije isto!* – naglasila je Margita Földi-Farkas ka med najvažnijimi zadaćami u dojdūci ljeti drži da se čim bolje očuva hrvatski jezik med zidinami koljnofske čuvarnice jer, kako je rekla „*ako jezik ne živi, onda zač smo Hrvati?*“ *I zato moramo djelati, zato moramo sve učiniti, ča nek znamo!*

-Tiho-

Sridnja grupa s odgojiteljicom Margitom Gergić-Weber i peljačicom čuvarnice

Najmladja grupa s odgojiteljicom Čilom Pajrić-Walter

Upoznavanje s tradicijom

Hrvatski dan u kaćmarskome „Duginom domu”

Stručna voditeljica, odgojiteljica Andrea Zelić Vas i polaznici vrtića prikazali su priču o repi

Potkraj siječnja u kaćmarskome „Duginom domu” priređen je Hrvatski narodnosni dan, u okviru kojega je prikazan djelić bunjevačko-hrvatskih običaja, tradicijskih jela, narodne nošnje, jezične, glazbeno-pjevne i plesne baštine. U lijepo uređenim društvenim prostorijama, s obiljem raznih igračkaka i drugih zabavnih mogućnosti za djecu, okupila su se djeca i roditelji koji redovito posjećuju taj Dom, te bake, umirovljenici, ali i predstavnici Hrvatske manjinske samouprave, među njima predsjednik Grgo Išpanović.

– Budući da smo tronacionalno narodnosno naselje, kako bismo osigurali mogućnost da se time upoznaju već djeca, da se odgajaju u tom duhu, pokrenuli smo niz priredaba sa željom da narodnosni dani postanu tradicijom, te srdačno očekujemo sve zainteresirane roditelje, djecu, umirovljenike te predstavnike mjesnih manjinskih samouprava – reče voditeljica Doma Andrea Fekete Tos otvarajući Hrvatski dan. Nakon toga, kako je i najavila, djeca velike hrvatske skupine u mjesnom vrtiću, pod vodstvom odgojiteljice Andree Vas Zelić izvela su nekoliko bunjevačkih pjesama, plesova i dječjih igara: Igra kolo, igra kolo, Hopa, cupa skoči, Kad se cigo zaželi medenih kolača..., u pratnji umirovljenog učitelja Ljubinka Mandića na harmonici. Uslijedila je priča o repi, koju je ispričavjela umirovljena učiteljica Ana Vujkov, a pomoću lutaka na prstima popratile djeelatnice Doma. Za užinu u 10 sati pripremljena je «zlivanca», tradicijsko bunjevačko jelo od krumpira koje je ovoga puta pripremila učiteljica hrvatskoga jezika Margitka Tupčija Išpanović.

Djeelatnica Doma Teza Vujkov Balažić ukoliko nas je upoznala s ovim projektom i radom „Duginog doma”. Kako nam uz ostalo reče, ovaj projekt u okviru programa Siguran početak, čiji je „gazda” samouprava sela Kaćmara, pokrenut je s klubom još 2005. godine,

koji je početku radio tjedno dva puta, a novo vodstvo sela, poslije mjesnih izbora održanih u jesen 2006. godine, proširilo je rad kluba, koji je za djecu i roditelje bio otvoren svaki dan od 9 do 12 sati, i srijedom popodne od 14 do 17 sati. Pošto je još potkraj 2008. i početkom 2009. godine raspisan natječaj za osnivanje dječjih domova, natjecavši se, Kaćmar je osvojio potporu od 39 milijuna za taj Dom koji je ostvaren s potporom

Europske Unije i sufinanciranjem Europskoga socijalnog fonda, a otvoren 15. rujna 2009. godine.

Program je započeo 1. rujna 2009. godine, a traje trideset mjeseci, što podupire Europska Unija, u čemu su plaće, namještaj i sve drugo što je potrebno za rad. Poslije toga općina je obvezatna još godinu dana osigurati održavanje i financiranje Doma. Ostaju samo voditeljica i jedna suradnica, bez treće suradnice, kako je po ugovoru.

– Dom prima svu djecu do tri godine, i starije ako nisu polaznici vrtića, ako nisu upisani u vrtić, a tijekom odmora kada ne vrtić radi, onda ga mogu posjećivati i svi polaznici vrtića ako se prijave, registriraju. Mogu doći samo s roditeljima, od 8 do 13 sati, u 10 sati obvezatno dobivaju užinu, što zajedno odlučujemo s roditeljima, zajedno kupujemo, zajedno i pripremamo s roditeljima, a pomažu nam i djeca, koja se tako socijaliziraju, stječu opće životne navike, pranje ruku prije jela, korištenje pribora i svega drugoga. Nažalost, ima i takvih koji u kući nemaju ni vode ni kulturne uvjete za život, a sve to ovdje mogu dobiti i upoznati. Svakoga tjedna iz vrtića nam dolazi jedna odgojiteljica, ona koja trenutno nema grupu, to je dobra prilika da se upoznaju s djecom koja će iduće godine

biti polaznici vrtića, koji će se tako bolje prilagoditi novim uvjetima u vrtiću. Redovito nam dolazi i medicinska sestra iz Doma zdravlja, koja obavlja masažu za bebe različite dobi do pola, do jedne godine i stariju djecu. Imamo tečaj za računalno, osnove korištenja računalom, mogu pogledati svoja pisma, u drugoj prostoriji mogu se služiti računalom i roditelji, mogu gledati fotografije s naših priredaba, biraju i presnimavaju za obiteljski album. Mnogo igračkaka imamo kojima se mogu razvijati sposobnosti za sve dobi, a djeca jako vole biti ovdje. Trenutno imamo 38 registriranih, koji su upisani kao članovi, a obavezno je da se godišnje najmanje četiri puta pojave. Ima dana kad ih dođe devetero, ima kada samo troje, a kada slavimo imendan ili rođendane, onda bude i do dvadeset, i tada nastaje gužva. Ovoga tjedna imamo zdravstvene dane, ugostit ćemo predavače koji će nam izlagati na temu zdravlja – dodaje Teza Vujkov Balažić, zaposlena u šestosatnom radnom odnosu, kao suradnica spomenutoga Doma, sa srednjom stručnom spremom asistenta zdravstvenog pedagoga. Voditeljica je doma Andrea Fekete Tos, po struci nastavnica, koja dolazi iz Baje, ali je podrijetlom iz Kaćmara. Imaju i jednu pomoćnu suradnicu koja je zaposlena u četiri sata, a u raspisanom natječaju je bilo određeno da treći suradnik obvezatno mora biti iz kruga onih roditelja koji su dolazili otpočetak u klub. Stručna je voditeljica programa odgojiteljica Andrea Vas Zelić, koja radi u vrtiću kao odgojiteljica na hrvatskom jeziku.

Vrativši se na Hrvatski dan, želja im je bila da roditeljima i djeci pokažemo kako žive narodnosti u Kaćmaru, jer imaju mnogo prirodnih obitelji koje su se nastanile u Kaćmaru, a ništa ne znaju o starosjediocima sela, baš zbog toga počeli su s bunjevačkim Hrvatima.

S. B.

Djeca vrtićke velike hrvatske skupine i dio nazočnih baka i roditelja

Goranov vijenac za 2011. Delimiru Rešickom

Delimir Rešicki, osječki književnik i urednik rubrike kulture u Glasu Slavonije, ovogodišnji je dobitnik Goranova vijenca, nagrade za poeziju, koja se dodjeljuje autoru za njegov cjelokupni pjesnički opus i dostignuća u hrvatskoj književnosti. Nagradu Goran za mlade pjesnike 2011. godine dobila je Martina Vidaić za pjesnički rukopis „Tkiva”.

Hrvatski pjesnik Delimir Rešicki dobitnik je nagrade Goranov vijenac za 2011, a Martina Vidaić za pjesnički rukopis „Tkiva” nagrade Goran za mlade pjesnike. Nagrade su im uručene na središnjoj priredbi „Goranova proljeća”, 21. ožujka, u Lukovdolu. „Goranovo proljeće” ove godine započelo je 20. ožujka zagrebačkim nastupima pjesnika, nastavilo se dodjelom nagrada u Lukovdolu te dvodnevni događanjima u riječkom Art kinu i Klubu Palach, a završeno 23. ožujka u Studentskom centru. Žiri „Goranova proljeća” – Evelina Rudan, Branko Čegec, Miroslav Kirin, Miloš Đurđević i Tvrtko Vuković – jednoglasno je odlučio Goranov vijenac ove godine dodijeliti hrvatskom pjesniku Deli-

miru Rešickom. U obrazloženju se navodi da „Rešicki, stavljajući ustrajno jezik pjesništva u odnos s drugim društvenim jezicima, poput jezika kršćanstva, nacionalne povijesti ili supkulture, nastoji otvoriti i problem političnosti književnosti”. U okviru suvremenoga hrvatskog pjesništva, napose onog koje nastaje unazad tridesetak godina, opus Delimira Rešickog po mnogo čemu „zauzima mjesto razlike”. Njegovo je pjesništvo višestruko nagrađivano i u domovini i inozemstvu, pjesme su mu uvrštene u sve utjecajnije antologije i preglede hrvatskoga pjesništva, a prevedene su na brojne strane jezike, među ostalim na njemački, engleski, francuski i talijanski, navodi se, uz ostalo, u obrazloženju.

„Pjesnički rukopis Martine Vidaić (1986) odlikuje metaforički bogat, višeznačan iskaz, lucidno spajanje raznorodnih jezičnih registara i lakoća kojom se unutar uobičajena, 'korisničkog' jezika oživljuje svjež, inovativan poredak stvari”, navodi se u obrazloženju nagrade Goran za mlade pjesnike 2011. – Naravno da mi je izuzetna čast što sam ove godine dobitnik tako ugledne hrvatske pjesničke nagrade koju su prije mene u većini slučajeva dobivali ljudi kojima sam se cijeloga života iskreno divio, rekao nam je Delimir Rešicki, pjesnik, novinar i urednik Glasa Slavonije. „Drago mi je, naravno, i to što je Goranov vijenac dobiven za poeziju koja je oduvijek željela promovirati osječki urbanitet i njegovu multikulturalnost, a u isto vrijeme bavila se, posebice u zadnjim zbirkama, mojim istinskim zavičajem Baranjom, kao mjestom susreta čovjeka i prirode koji se u doba opće virtualizacije na veliku nesreću današnjeg svijeta posve izgubio” – dodaje Rešicki.

(Hina)& Glas Slavonije

MOHAČ – Osim redovitih okupljanja, proba dječje i odrasle plesne skupine, orkestra Šokadije, sjednica Hrvatske samouprave, čije je sjedište nakon lanjskih manjinskih izbora premješteno u Šokačku čitaonicu, aktivnosti te naše zajednice početkom godine obogaćene su još jednim sadržajem. Kako nam uz ostalo reče predsjednik udruge Đuro Jakšić, na inicijativu Hrvatske manjinske samouprave odnosno njezina predsjednika Stipana Filakovića, od siječnja Mohačani se okupljaju na klupskim večerima „Dodite nam divan”, koje se održavaju mjesečno jedanput, svakoga drugog ponedjeljka u 18 sati.

KUKINJ – U organizaciji Hrvatske samouprave sela Kukinja, u tamošnjoj crvi Svete Ane 20. ožujka održana je korizmena misa na hrvatskom jeziku uza sudjelovanje Crkvenoga pjevačkog zbora iz Duboševice, prijateljskog naselja sela Kukinja. Svetu misu predvodio je duboševički župnik Bojan Slaviček.

BAJA – Viša učiteljska škola Józsefa Eötvösa

Metodička usavršavanja za odgojiteljice i učiteljice

Kako smo već izvijestili naše čitatelje, na poticaj dr. Adelheid Manz, Viša škola Józsefa Eötvösa u Baji organizira usavršavanja iz metodike glazbenog i tjelesnog odgoja te tehničkih predmeta za odgojitelj(ic)e i učitelj(ic)e, koja su u prvom krugu održana 25. i 26. veljače. O metodičkoj radionici ukratko nas je obavijestio lektor hrvatskoga jezika pri Institutu za narodnosne i strane jezike i Odjela za hrvatski jezik Mario Berečić.

Usavršavanju, koje je trajalo u petak cijeli dan i subotu prijepodne, sudjelovale su četiri studentice i petnaest diplomiranih odgojiteljica i učiteljica iz cijele Mađarske, od toga iz Bačke bile su dvije iz Baje, po jedna iz Santova, Dušnoka i Kalače, jedna iz Budimpešte (podrijetlom iz Santova), dvije iz Baranje i šest iz Gradišća (od kojih jedna podrijetlom iz Baje). Kolegice su bile oduševljene organizacijom i predavanjima, davale su prijedloge i djelatno sudjelovale u kreiranju idućih predavanja. Nismo planirali folklorni ples i likovni odgoj, no omogućit ćemo i te predmete tijekom idućih tjedana – isti će lektor hrvatskoga jezika i jedan od organizatora.

Predavači su bili Lidija Nikolić i Dražen

Rastovski, predavači na Učiteljskom fakultetu u Osijeku. Kolega Rastovski poveo je asistenta Zvonimira Tomca. Kolegica Nikolić je u petak govorila o aspektima dječje pjesme u svladavanju gradiva glazbenog odgoja u prvom dijelu predavanja, a u drugom je pokazala praktične igre i pjesme uz igre koje se mogu primijeniti za djecu od 2. do 9. godine života. Polaznice su dobile i pjesme s notama i tekstovima te CD. Pjesme s notama su dosta pjevljive: Tri su mace skakale, En, ten, tini, Hajd' u kolo, dječice, i posebno Hoki-poki i Igra mlinara, nešto kompleksnije pjesme koje se izvode uz igre. Kolega Rastovski je iznio svoja iskustva u radu s djecom za predmet tjelesni odgoj, ali su i kolegice sudjelovale govoreći o svojem doprinosu. U peštanskom HOŠIG-u, primjerice, učiteljica predaje tjelesni prve dvije godine, a u ostalim razredima sudjeluje predmetni nastavnik tjelesnoga odgoja. Kolege iz Osijeka donijele su velik broj teorijskih zasada, ali i praktičnih iskustava koje su podijelili s učiteljicama hrvatskoga jezika – zaključuje Mario Berečić. Drugi krug metodičkih usavršavanja za odgojiteljice i učitelj(ic)e održan je 25. i 26. ožujka.

S. B.

Trenutak za pjesmu

Delimir Rešicki

Ambrozija

Što će, doista
slobodnim ljudima poezija?

Ispod drveta
na kojemu je visio Branko Miljković
nije nikada procvjetala mandragora.

Hrušt s tvojih trepavica
odavno je odletio u Pomeraniju.

Mrtvo tijelo Nico raspalo se
u ljetnome uzduhu jer nitko nije htio
preuzeti kovčeg koji je danima
ukleto lutao Europom
kao pelud ambrozije na krilu anđela.

Dok je pjevala
nešto od berlinske prašine
još joj se dugo nakon nevremena
smirivalo u očima.

Nikada nismo, poput nje
postali bezdomni
sredovječni junkiji jer
za to je trebalo malo više vremena
od onoga kojega je nama
poklonila poezija.

„Séta a halott gyermekkor sírboltjában” „Šetnja grobnicom mrtvoga djetinjstva”

Miroslav Krleža (1893–1981) bio je neosporno najsvestraniji, svjetski rangirani klasik hrvatske književnosti XX. stoljeća. Njegovo životno djelo između ostalog crpi doživljaje iz mađarske povijesti i kulture, oslikavajući često proturječne duhovne osobine naše šire regije. Bogat publicistički rad, dnevници i eseji predstavljaju važan temelj razumijevanja Krležinih književnih djela. U putopisu Izlet u Mađarsku 1947. osvrće se na ranu mladost, godine provedene u Ludoviceumu. Ova retrospektiva na vjerodostojan način priziva „mrtvo djetinjstvo“ te donosi naknadno intelektualno tumačenje godina provedenih u toj ustanovi, čitamo na pozivu za kazališni komad „Šetnja grobnicom mrtvoga djetinjstva.” Kazališni komad na scenu je postavio Slaven Vidaković kojemu je kao asistent redatelja asistirao Gyula Béri, glume na mađarskom jeziku Zsolt Lipics, na hrvatskome Stipan Đurić, izvatke Krležinih zapisa na mađarski je preveo Ivan Tomek, kao dramaturg potpisuje se Stjepan Lukač, a kao jezični savjetnik Katja Bakija. Koreografiju je načinio ravnatelj Pečuškog baleta Balázs Vincze *dobitnik nagrade „Harangozó”*. Znatno dio kazališnog komada na svojim leđima uspješno nose i iznijeli su do samoga kraja troje plesača Pečuškog baleta: Edit Domoszlai, Zsolt Molnár i Márton Szabó.

U pečuškome Hrvatskom kazalištu jedna predstava (kazališni komad) na dva jezika, navedenoga naslova i redosljeda. U povodu 30. godišnjice smrti Miroslava Krleže, premijerno je izvedena 25. ožujka. Prateći repertoar Hrvatskoga kazališta, bila bi to druga premijera u sezoni 2010/2011. poslije predstave Albin bircuz postavljena na scenu potkraj prošle kalendarske godine. Autori ovoga kazališnog pokusa pokušali su u pedesetak minuta igre, težeći ka kompleksnom kazališnom iskazu, kako Slaven Vidaković veli,

totalnom kazalištu, kombinacijom više umjetničkih izričaja i medija dočarati vrijeme Prvoga svjetskog rata i vremena koje mu je prethodilo, pomalo ga aktualizirajući pojmovima jedne Europe, naglašavajući proturatni stav i svu apsurdnost ratnih razaranja i „klaonica mesa”. Krležine misli na dva jezika (ne usporedno) interpretirali su svojom pojavom na pozornici što glasom što puštanjem njihova glasa s tonskog zapisa dva glumca Zsolt Lipics i Stipan Đurić, dok nam je sam uvod u predstavi dao isječak iz misli Miroslava Krleže s tonskoga zapisa pojačan projekcijom filmskih kockica s bojišta iz Prvoga svjetskog rata. Glazba nije naznačena na programskoj knjižici iako je vladala predstavom kao baletna podloga trojemu baletnih umjetnika tako i svim ostalim dijelovima na trenutke nadglasavajući prozne dijelove predstave i „Krležine” misli.

Austrijski generali, vojni učitelji, Nietzsche, Balkanski ratovi, klaonica istočnog bojišta Galicija, smrt i krv koju pokušavamo oprati s naših tijela, spoj impresionizma i ekspresionizma, povišena retorika i melankoličnih meditacija – sve su to odlike (i mnoge druge) Krležina književnog iskaza. U velikom dijelu Krležu je zaokupljala, a što je zapisivao (i godinama, desetljećima prije u svome književnom dijelu) i opisivao upravo apsurdnost ratovanja, iako se i sam spremao biti jedan od carskih vojnika i primao carsku stipendiju na Ludoviceumu... Njegov put školovanja u Pečuhu i Budimpešti predstavlja upravo pripremu za rat i obranu onoga svetoga, a to je Austro-Ugarska Monarhija, kojom je Krleža bio zaokupljen kao prostorom inspiracije i radnje u svome književnom djelovanju. Krleža je ogorčen užasima koje donosi rat i kao đak Ludoviceuma bježi k Srbima i

stavlja im se u službu. Ali oni ga kao nepodobnog, naravno, vraćaju na austro-ugarske prostore. On sam nakratko sudjeluje na galicijskom ratištu, ne u prvim redovima. Život pobjeđuje smrt, i krv se pere s tijela s kojih se još uvijek može oprati, ali ona je tu negdje svuda oko nas i stalni pratitelj života, bez obzira na naše protivljenje ratu i ratnim razaranjima te pokušaje opisivanja rata, i njegovo prikazivanje u službi poruke koliko je, zapravo, ratovanje besmisleno. Što je sudbina, mogli bismo se zapitati zajedno s Krležom, i Hrvatske na ratištima u borbi za Austro-Ugarsku Monarhiju, ili neku zamišljenu Europu koju napučuje dehumanizam i u kojoj ljudski postupci sliče životinjskima.

Branka Pavić Blažetin
Foto: László Tóth

Obnova salantskog doma kulture

Ako vas put ovih dan nanese kroza Salantu ili u Salantu, jedva ćete prepoznati nekadašnju zgradu tamošnjeg doma kulture. Radovi na obnovi su u tijeku, promjena stolarije, obnova pročelja, posebne rampe za osobe s invaliditetom.

Kako kazuje salantski načelnik Zoltán Dunai za Pécsi Hírek, izgradit će se i sunčani konektor kojim će biti riješeno pitanje tople vode, a ustanova će dobiti ime Integrirani uslužni prostor zajednice, prvi takvoga tipa u županiji i šire.

Radovi obnove započeli su u rujnu 2010. godine, a otvaranje doma predviđeno je za sredinu svibnja.

Posrijedi su ulaganja od 45–46 milijuna forinti, koje je samouprava trebala uložiti kao predujam jer se radi o naknadnom financiranju projekta. Novi pod, grijanje, rasvjeta, prozori, vrata, suvremena tehnika (svjetlo, ton, pristup internetu, kuhinja, knjižnica, a u zgradi će svoje prostore dobiti niz usluga, klub beba–mama, pravna pomoć, obnovljena je i velika pozornica, svlačionice.

Ispred zgrade bit će postavljene klupe u uređenom vrt, stolovi, napraviti će se velika terasa koja će prema potrebi biti u funkciji ljetne pozornice. Ustanova će biti dom brojnim civilnim udrugama naselja Salante tako i KUD-u Marica, koji je ponos sela.

Nude se i otvaraju nove mogućnosti, a želja je Salancana da taj prostor doista postane Trg okupljanja.

Razvoj kanalizacijskog sustava u Poganu

Pogan je ispred drugih naselja. Pokazuje to i najnoviji projekt: izgradnja zatvorenoga kanalizacijskog sustava, koji uspješno djeluje u brojnim naseljima u svijetu, takozvanog Eco-Line sustava pročišćavanja kanalizacije, kaže tamošnja načelnica Aga Dragovac.

U okviru programa Új Magyarország fejlesztési Terv Dél-Dunántúli Operatív Program Pogan je ostvario uspješan natječaj pod nazivom «Razvoj kanalizacijskog sustava u selu Pogan» kojim će se izgraditi umalo 8300 metara kanalizacijskog sustava.

Radovi su započeli 1. ožujka, a završetak je predviđen za 31. prosinca 2011.

Ukupna je vrijednost projekta 517 122 005 Ft, od čega je natječajem dobiveno 413 697 604 Ft.

Otvorenje izložbe

„Krleža, hrvatski klasik koji je govorio mađarski”

U sklopu Budimpeštanskoga proljetnog festivala, u srijedu, 23. ožujka, u Dvorani za nacionalne relikvije Nacionalne knjižnice Széchenyi u Budimpešti otvorena je izložba naslova „Krleža – hrvatski klasik koji je govorio mađarski“, prigodom tridesete obljetnice smrti velikana hrvatske književnosti.

Ivan Bandić

László Bóka

Piroska Bakos

István Lőkös

Nazočne su pozdravili ravnatelj Knjižnice Széchenyi za znanost dr. László Bóka, veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj mr. sc. Ivan Bandić i glasnogovornica Republike Mađarske za Europsku Uniju Piroska Bakos. Veleposlanik Bandić najavio je postavljanje spomenika Miroslavu Krleži u mađarskome glavnom gradu, čime će se ostvariti dugogodišnje težnje hrvatske zajednice u Budimpešti. Kip će darovati Grad Zagreb i bit će postavljen ispred bivše vojne akademije Ludoviceum, te u povodu tridesete obljetnice Krležine smrti, održat će se spomen-sjednica i svečani program. Glasnogovornica Bakos naglasila je aktualnost izložbe jer je Krleža iz suvremenoga gledišta europski stvaratelj koji je govorio svjetske i mađarski jezik. Jedan od bitnih područja presjedanja Mađarske EU-om jest naglasiti mnogostrano kulturološko bogatstvo pojedinih naroda. Izložbu je otvorio i kratak osvrt na Krležin bogati opus dao povjesničar književnosti dr. sc. István Lőkös. Kazališni umjetnik Stipan Đurić na dva jezika je pročitao Krležin Nekrolog u povodu smrti velikoga mađarskog pjesnika Andrea Adya, a kao glazbeni kuriozitet izveden je odlomak Balade Petrice Kerem-puha.

Kustosice izložbe, povjesničarka književnosti Jolán Mann i Annamária Sudár, nastojale su prikazati Krležine najznačajnije hungari-

ca, bogatu mađarsku recepciju Krležina djela s posebnim osvrtom na predstave njegovih drama na mađarskim pozornicama, primjerice trilogiju o Glembajevima, U agoniji ili Leda, prijevode njegovih djela na mađarski jezik „Az ész határán” (Na rubu pameti), „A horvát hadisten” (Hrvatski bog Mars). Ulomci dnevnika Oszkára Jászia, refleksije pojedinih mađarskih književnika Lászla Németha, Gyule Illyésa, Györgya Spiróa, Ferenc Juhásza, analiza partije šaha Tita i Krleže iz pera Mária Pappa samo su pojedini koloriti u šarolikosti izložaka.

Izložba je ostvarena u suradnji sa zagrebačkim Leksikografskim zavodom Miroslava Krleže, Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom, mađarskim Arhivom državnog muzeja i zavoda kazališne povijesti, Arhivom mađarskoga vojnog muzeja i zavoda te s udovicom Stojana Vujičića, a osnovu je osigurala Nacionalna knjižnica Széchenyi.

Izložba je otvorena za javnost do 30. travnja 2011. godine, od utorka do subote 10–18 sati, a za vrijeme posjeta osiguran je i stručni vodič. Po planu Knjižnice, narečena se izložba želi predstaviti u Dombovaru, Pečuhu i Sambotelu, no to ne isključuje postav u drugim gradovima i naseljima.

Kristina Goher

Maskenbal za Hrvate i u Bizonji

*Dvi lipotice: Vivien Matušić
i Vivien Kovačić*

*Miro Bukovinski iz Šenkovca
je i zasvirao*

– *Tulum do bola, odlična muzika i dosta ljudi* – tako je sumirao predsjednik Mjesnoga odbora Šenkovca Renato Turk, ponovni sastanak s prijatelji u najsjevernijem kraju Gradišća. U organizaciji Bizonjskih tamburašev i Bizonjskoga hrvatskoga društva, Hrvati su se još jednoč strefili pri ugodnoj zabavi u mjesnom restoranu Hrvatski raj, 26. februara, u subotu i pravoda su pozvali na feštu i svoje drage prijatelje iz partnerske općine Šenkovca, polag Zaprešića. Kako nam je rekao dopredsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave Ištvan Radak, bal je bio dobro poiskan, jako puno je mladih došlo i svi su uživali uz muziku petroviske Pinkice. Pravi štimung i kipici vridno predstavljaju!

-Tiho-

Prijatelji iz Šenkovca s domaćini

Hrvati prek Mure na međimurskom radiju

Radiopostaja Studio M u Donjem Kraljevcu pokrenula je emisiju pod naslovom „Hrvati prek Mure”, želeći preko nje međusobno zblížiti slušatelje radija s obje obale Mure, koja nudi ponajprije mogućnost predavljanja Hrvatima s lijeve obale Mure, tj. našim pomurskim Hrvatima.

Prije nekoliko desetljeća neki žitelji u Hrvatskoj s iznenađenjem su primili informaciju da u Mađarskoj pokraj rijeke Mure žive Hrvati. Nakon društvenih promjena veze preko granice postale su snažnije, tzv. trgo-turizam pridonio je tomu da se žitelji povežu u trgovini, a prekogranični programi Europske Unije osnažili su suradnju, no još uvijek se malo zna o pomurskim Hrvatima na drugoj strani, koji su glede jezika i kulture vrlo slični međimurskim Hrvatima.

Zahvaljujući vlasnicima Studija M Mirjani i Mirku Švendi, koji su se sjetili emisije „Hrvati prek Mure”, s pomurskim Hrvatima bolje upoznati žitelji okolice Preloga, Čakovca, Varaždina, Ludbrega, Koprivnice i Novog Marofa, a Hrvati s lijeve obale Mure i preko radija će se povezati sa svojom matičnom domovinom.

Radio emitira svoj vlastiti 24-satni program od 1994. g. na 98.8 MHz-u, a emisiju „Hrvati prek Mure” pokrenuli su iz razloga što već 15–16 godina ima podosta slušatelja s naše strane Mure. Suradnja, zapravo, započela je organiziranjem Festivala kre Mure i Drave na kojem su sudjelovali i tamburaši s mađarske strane Mure, pa lagano je krenula suradnja, korak naprijed je bila emisija „Hrvati prek Mure”.

Za urednika emisije povjeren je Ladislav Gujaš, koji već ima iskustva u radijskim emisijama, naime nekada je radio i na Radiju Gogo u Goričanu i dobar je poznavatelj Hrvata u Mađarskoj. Vlasnici Radija računaju na to da će postupno porasti interes za emisijom, tako i za samim radiom. Pomurski su Hrvati već otprije znali naručiti glazbene želje na Studiju M, a sada će imati i emisiju o svojim događanjima.

Jednosatna emisija „Hrvati prek Mure” u opuštenom je ozračju, urednik izvješćuje slušatelje o aktualnim događanjima Hrvata u mađarskom Pomurju, povremeno poziva gosta u studio, odnosno emitira snimljeni materijal s terena s mnogo dobre glazbe i s nagradnom igrom, koja se veže uz pomurske Hrvate. Zainteresirani mogu pratiti emisiju utorkom od 11 do 12 sati, odnosno reprizu četvrtkom od 20 do 21 sat na 98.8 Mhz-u.

Beta

DOMBOVAR – U organizaciji Hrvatske samouprave, predsjednik samouprave je Gabor Varga-Stadler, 2. travnja postavlja se spomen-ploča hrvatskom banu Franji Vlašiću (mađ. Ferenc Vlassich), rođenom u tom gradu 24. travnja 1766, a preminulom 15. svibnja 1840. godine u Zagrebu Od 1832. do 1840. bio je hrvatski ban. Imenovan je 10. veljače 1832. godine kada postaje podmaršal Hrvatske i Slavonije. Član je plemićke obitelji Vlašić koja je imala naslov baruna od 1832. godine. Te godine podupire molbu čelnika hrvatskoga narodnog preporoda („ilirskog pokreta”) Ljudevita Gaja da mu se dopusti izdavanje preporodnih novina u Zagrebu. Sa zagrebačkim biskupom Aleksandrom Alagovićem preuzeo je 1836. godine pokroviteljstvo nad akcijom osnivanja društva za unapređenje prosvjete na narodnom jeziku, koju je Gaj pokrenuo. Suprotstavljajući se mađarskim teritorijalnim i jezičnim zahtjevima, Vlašić se pridružio općem otporu hrvatskih staleža, pa je na Požunskom saboru od 1832. do 1836. branio pravo Hrvatske na i njezino primorje, a kada su Mađari na Požunskom saboru od 1839. do 1840. godine donijeli zaključak o uvođenju mađarskoga jezika u javni život Hrvatske, ban je 21. siječnja 1840. godine, predstavkom zamolio cara i kralja Ferdinanda da ne potvrdi taj zaključak. Doista, taj mađarski zaključak nije dobio vladarevu potvrdu.

KERESTUR – Roditeljsko vijeće Osnovne škole Nikole Zrinskog podarilo je sve polaznike ustanove i pedagoge kravatama koje označavaju pripadnost ustanovi. Kravate koje su izrađene s materijalnom potporom Petera Cseresnyesa, parlamentarnog zastupnika, Roberta Pogara, mjesnog župnika, Antuna Tišlerića, roditelja, podijeljene su u okviru obilježavanja ožujkske revolucije.

*Urednik emisije u radijskom
studiju Ladislav Gujaš*

Predana odličja skupščine Željezne županije

Spomin-plakete našim Hrvatom i povelja „Ljubičici“

Dr. János Vaskó još kot bivši načelnik Prisike čuda je djelao za Hrvate

Na želježnožupanijskoj svetačnosti, na spomin revolucije 1848–1849., u gradu Répcelaku su 15. marcijuša, utorak podijeljene nagrade, spomin-plakete zaslužnim ljudem, med njimi i našim Gradišćanskim Hrvatom. Spomin-plaketu Augustina Pavla je uručio predsjednik Želježnožupanijske skupščine Ferenc Kovács najprlje **Janošu Viragu**, predsjedniku Hrvatske manjinske samouprave u Bika. Slavljenik u mirovini, rodom iz Prisike je od samoga početka osnivanja Hrvatske manjinske samouprave motor hrvatstva u spomenutom ugarskom gradu. Njegova je zasluga utemeljenje hrvatskoga zbora Danica, kojega ne samo dirigira nek i sprohadja na harmoniki. U spomenutom naselju svako ljeto se svečuje Hrvatski dan, a priredjuje se i Hrvatski bal. Hrvati u Bika imaju i prijatelje u Koprivnički Bregi, a za održavanje kontaktov je takaj zadužen Janoš Virag, najoduševljeniji Hrvat Bika.

Petar Škrapić, učitelj hrvatskoga jezika, tehnik i tjelovježbe u petrovskoj Dvojezičnoj školi, od 1994. ljeta pelja Hrvatsko kulturno društvo Gradišće, ko će dojdruče ljeto proslaviti svoju 60. obljetnicu. Najstariji folklorni ansambl cijele regije svako ljeto ima

kih trideset nastupov, ne samo unutar zemlje, nego i u Hrvatskoj, Austriji ter Slovačkoj. Petroviski tančoši u prošlosti su uspostavili brojne kontakte sa sličnim društvu u Hrvatskoj, a iz velikoga prijateljstva se je narodila i skupna koreografija „Slobodni sajam“ s ugarskom plesačkom grupom u selu Gencsapáti. Najveći uspjeh zadnjih ljet je društvo dostiglo s koreografijom „Petroviska svadba“ ka je lani postavljena na pozornicu. Uz ime Petra Škrapića se veže i utemeljenje Kluba za očuvanje tradicijov. Spomin-plaketu Augustina Pavla odlikovani Petrovišćan je kasnije prikzeo.

Za zvanaredno djelovanje u službi Samouprave Željezne županije je odlikovan **dr. János Vaskó**, negdašnji načelnik Prisike ki je kot učitelj sa svojom hižnom družicom znova aktivizirao kulturno društvo Zviranjak u Prisiki. Od 2005. ljeta je zaposlen kod Samouprave Željezne županije kot voditelj Odijela za obrazovanje.

Spomin-plaketu predsjednika Želježnožupanijske skupščine je ovom prilikom dobila i učiteljica u mirovini, **Mária Pintér-Kereszturi**, ka je već od pol stoljeća istraživala povijest pojedinih naselj na tlu županije, a ujedno je i spasila mnogo vridnosti od pozabljenja. Ona je autorica i prve monografije Petrovoga Sela iz 1969. ljeta.

Petroviski ženski zbor Ljubičica ljetos svečuje 25. jubilej postojanja. Naše jačkarice veliku ulogu imaju u sačuvanju narodnih jačak Gradišćanskih Hrvatov i u njegovanju materinskoga jezika. Stalni su gosti, a i organizatori mjesnih kulturnih priredab, redovno nastupaju u Budimpešti, ali su se istaknuli na različiti naticanji ter gostovanji u zborovnom jačenju u Kaniži, Pečuhu, Šopronu, Starom Gradu, Ostrogonu, Oroszlányu. Jur deseto ljeto im dura suradnja sa zagrebačkim pjevačkim zborom Desiderium, tako su česti prijateljski

Janoš Virag, predsjednik HMS-a i osnivač jačkarnoga zbora Danica u Bika

pohodi i u glavnom gradu Hrvatske. Njeva jačka je ovjekovječena na brojni nosači zvuka, a pred četirmimi ljeti je snimljena, u njegovanju Croatiace, i njeva glazbena prvijenca.

Tako na cedejki kako i na nastupi vridni muzički sprohadjači su petroviski tamburaši. Za ovoljetni veliki jubilej, u ime petroviskih jubilarokv je mogla zborovodja Jolanka Kocsis ovom prilikom prikzeti pohvalnu diplomu skupščine Željezne županije.

-Tiho-

Petar Škrapić od 1994. ljeta pelja HKD Gradišće

Petroviski jubilarni ženski zbor Ljubičica

Zajedno obilježili Dane hrvatskoga jezika

Obilježavanje Dana hrvatskoga jezika bila je ponovno dobra prilika da se učenici i djelatnici osnovnih škola s obje obale Mure susreću i posvećuju pozornost očuvanju materinskoga jezika. Programi Dana jezika, na kojima su sudjelovale i osnovne škole iz Kerestura i Serdahela, ostvarili su u okviru projekta Tragovima Zrinskih 8. i 9. ožujka u Draškovcu, a 17. ožujka u Kotoribi.

Zrinski kadeti pred zgradom draškovečke škole

Na dvodnevnoj priredbi u Draškovcu sudjelovalo je tristotinjak djece. Prethodno su objavljeni natječaji za djecu, likovni i književni. Za likovni natječaj, s tematikom naša narodna nošnja, pristiglo je 150 radova. Likovne radove ocijenila je petočlana komisija učitelja domaće ustanove. Za književni natječaj trebalo je napisati vijest na temu obnove starog mlina na rijeci Muri. Poslano je 35 novinarskih radova, koje je ocijenila šestočlana

komisija sastavljena od radijskih, televizijskih novinara i novinara iz tiskanih glasila. Ravnateljica Margit Mirić potrudila se da u programima sudjeluje što više međimurskih ustanova (oko 40), kako bi učenici i na taj način došli u dodir s Hrvatima preko Mure i saznali više o njima. Prvog su dana učenici razredne nastave sudjelovali u raznim radionicama starih obrta, u izradi čipke, pletenih cekera i ručno izrađenih čestitaka. Jedna od

Izradila: Dijana Kovaci iz Fičehaza

najpospećenijih radionica bila je plesno-glazbena pod vodstvom učitelja iz Kotoribe. Na likovnoj su se radionici izrađivali tibeti. Drugi je dan bio namijenjen starijem naraštaju, učenicima viših razreda. Nastavljale su se radionice prijašnjega dana, no uz njima su se priključile i nove. Na povijesnoj radionici, kako dolikuje projektu, tema je bila Obitelj Zrinskih. Zainteresirani su mogli pratiti vrlo zanimljivo predavanje mr. sc. Vladimira Kalšana, ravnatelja muzeja u Čakovcu. U novinarskoj radionici učenici su se mogli sresti s novinarima Međimurskih novina, Večernjega lista, Radija Međimurja, RTL televizije, Hrvatskoga glasnika i porazgovarati o novinarskom poslu. U okviru te radionice dodijeljene su nagrade za najistaknutije novinarske radove. Ugođaj projekta u svaku radionicu dočarali su Zrinski kadeti iz Kerestura.

Dani jezika nastavljali su se u Kotoribi 17. ožujka, gdje su se domaćini pripremili s prigodnim programom, pjesmom, recitacijom, tamburaškom glazbom. U programu su sudjelovali i učenici iz Kerestura, Emma Molnar i Kitti Schevelik. U okviru programa predstavljena je pjesmarica „Vehni, vehni, fijolic“, koja sadrži stihove učenika na kajkavskome narječju. Svečanosti priredbe pridonijeli su i Zrinski kadeti iz Kerestura.

beta

Novi instrumenti koljnofskim školjarom

Školari su veljek isprobali nove instrumente

Zaklada za učenike Dvojezične škole „Mihovil Naković“ u Koljnofu, pri naticanju „Leader“ dostala je 1 736 440 forinti za kupnju 18 instrumentov, a to: 8 bisernic, 8 bračev, ter jednu bugariju i jednu berdu. U srijedu, 16. marcijuša, Ingrid Klemenšić, predsjednica HMS-a u Koljnofu i voditeljica školske tamburaške grupe, ter načelnik sela Franjo Grubić su dovezli tambure domom iz radionice Marinka Katulića iz Buševca. Prvi put su školski tamburaši nastupili svirajući

na novi instrumenti 17. marcijuša, na domaćem kulturnom programu, prilikom otvaranja usavršavanja za odgojiteljice i učitelje u Gradišću. Sada imaju dica mogućnost i u školi vježbati jer imaju vlašće instrumente.

Ingrid Klemenšić

Nova glazbala su dospila u Koljnof iz Buševca

PEČUH – U organizaciji Hrvatske katoličke zajednice u Pečuhu, na čelu s marnom Marijom Bošnjak i članicama Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe koje pjevaju svete mise, te Župe kervaroške crkve Svete Elizabete, svećenika Franje Pavlekovića, održavaju se mjesečne mise na hrvatskom jeziku. Tim misama slijede stalni popratni programi na hrvatskom jeziku. Tako je 20. ožujka, u drugoj nedjelji korizme, održana ožujaska misa na hrvatskom jeziku. Zatim je u župnom dvoru slijedilo predavanje etnologinje, kustosice pečušskog Etnografskog muzeja Ruže Begovac o korizmenim običajima Hrvata u Mađarskoj.

PEČUH – Od 18. do 20. ožujka u tom su gradu boravili učenici i djelatnici IV. Zagrebačke gimnazije s kojom pečuška Hrvatska gimnazija Miroslava Krležje ima dugogodišnje prijateljske veze. Te veze ostvaruju se i kroz jednodnevni boravak učenika 11. razreda pečuške gimnazije u Zagrebu. Učenici su tada smješteni kod obitelji učenika primatelja i sudjeluju nastavi u IV. gimnaziji te nizu popratnih sadržaja koje za njih organiziraju domaćini. Tako je bilo i u listopadu 2010. godine kada su u Zagrebu boravili sadašnji učenici 11. razreda pečuške hrvatske gimnazije. Uzvratni posjet uvijek je na proljeće u Pečuhu. Tako su svoje prijatelje dočekali učenici 11. i 12. razreda pečuške Hrvatske gimnazije te djelatnici škole pobrinuvši se kako se ne bi dosađivali u baranjskoj metropoli, središtu Hrvata u Mađarskoj. Imali su im i što pokazati. Posjetili su Hrvatski klub Augusta Šenoe, razgledali kulturne i povijesne znamenitosti grada, družili se do kasnih noćnih i jutarnjih sati u Učeničkom domu Miroslava Krležje, u kojem su bili smješteni gosti. Nezaboravno je bilo kupanje u harkanjskim toplicama, a stvaranje prave atmosfere u jednom od poznatih pečuških diskaca zasigurno će im ostati svima u lijepom sjećanju. Rastanak je bio težak, ali je internet i ovoga puta pokazao koliko vrijedi. Još se nije ni stiglo kući, a već su se razmjenjivale poruke i fotke na facebooku, do nekoga bliskog planiranog susreta starih i novih prijatelja.

SANTOVO – Odlukom zastupničkog vijeća, samouprava naselja za obnovu zgrada u svome vlasništvu (vanjska obnova ljekarne, sanitarni čvor liječničke ambulante, športsko igralište, seosko odmaralište na obali Bajskog kanala, starački dom, obnova krova svlačionica športske dvorane) u proračunu za 2011. godinu izdvojiti će sredstva u iznosu 3,1 milijuna forinti. Osim toga u vrijednosti gotovo 2,5 milijuna forinti predviđa se i gradnja nove kalvarije na mjesnom groblju. Na mjestu stare kalvarije, koja je srušena sredinom 70-ih godina, gradit će se nove postaje Križnog puta, koje će biti smještene s lijeve strane od glavnog ulaza, ispred zgrade mrtvačnice.

Jedinstvena priredba bačkih Hrvata

Muško prelo u Gari

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave sela Gare, u subotu, 12. ožujka, u mjesnom domu kulture priređeno je tradicionalno Muško prelo, jedinstvena priredba bačkih Hrvata u Mađarskoj. Nakon Bunjevačkoga prela i tradicijske svinjokolje, u samo mjesec dana, bila je to treća priredba bunjevačkih Hrvata u Gari.

Na Muškom prelu, koje je bilo iznimno uspješno i posjećeno, okupilo se dvjestotinjak gostiju iz mjesta i okolnih naselja. Priredbu su uveličali predstavnici prijateljskih naselja Ridice (susjednog naselja u Vojvodini) i Topolja (baranjskog naselja u Općini Draž u Hrvatskoj), a uz njih i nekolicina uzvanika, među kojima su bili Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, Gabor Györfvári, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje pri Skupštini HDS-a, nadalje načelnik sela Béla Faa, te predstavnici drugih bačvanskih hrvatskih samouprava i udruga. Iako je to tradicionalna priredba bunjevačkih Hrvata, na njoj se isto tako okupljaju i pripadnici drugih narodnosti, te ona pridonosi mirnome suživotu raznih narodnosnih zajednica.

Uime domaćina i organizatora, okupljene goste, uzvanike i predstavnike prijateljskih naselja, otvarajući ovogodišnje Prelo, srdačno je pozdravio Martin Kubatov, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave. Osim gostiju i uzvanika, on je posebno pozdravio domaći Orkestar „Bačka” i učiteljica tambure Stipana Krekića, koji svake godine svira na ovoj tradicionalnoj muškoj zabavi.

Već po običaju, za večeru je pripremljen tradicijski ovčji paprikaš, koji se ove godine kuhao u šest velikih kotlova. Kako nam reče

jedan od kuhara, za večeru je kuhan ovčji paprikaš od šest ovaca, od ukupno 175 kilograma mesa. Nekada su, dodaje, kuhali pola kilograma po osobi, zatim 70 dkg, ali je opet bilo nedovoljno, tako da su za ovu godinu pripremili kilogram mesa po osobi. Kako nam uz ostalo reče Martin Kubatov, očekivali su 150–170 gostiju, ali ih se zasigurno okupilo domalo 200, što je iznad svih očekivanja. Uz već spomenuti obavezni ovčji paprikaš, bilo je tu i svakakvog pića, domaće rakije, vina i raznih peciva, ali i druženja, zabave i veselja.

Nakon večere, kako je to već običaj, priključio im se i dio ženskoga „svita”, naravno zamaskiranog, u muškoj odjeći, hlačama, šeširu, s umjetnim brkovima, i bradama, pridonijevši zabavi. Iako smo već bili u korizmi, bila je to još jedna dodatna, posljednja pokladna zabava, nakon koje će uslijediti mirovanje sve do Uskrsa.

Za dobro raspoloženje pobrinuo se tamburaški sastav „Bačka”, koji je prošle godine proslavio 20. obljetnicu postojanja, pa se je plesalo, pjevalo i veselilo do jutra. Uz domaće goste, dobrome raspoloženju pridonijeli su i članovi gostujuće rukometne momčadi iz Ridice, koji su popodne, već po običaju, odigrali prijateljsku rukometnu utakmicu s domaćinima.

Gornji Četar–Kupljenovo

Četarski školari tajedan dan pohadjaju hrvatsku nastavu u matičnoj zemlji

Dvi važne osobe u jubilarnom prijateljstvu osnovnih škola Gornji Četar i Kupljenovo: Jadranka Kekelj ravnateljica OŠ Kupljenovo i četarska učiteljica hrvatskoga jezika, Anica Poljak-Šaller

Osnovna škola u Gornjem Četaru jur peto, jubilarno ljeto svečuje u prijateljstvu s malom školom u naselju Kupljenovo u Hrvatskoj. U toj suradnji 4. aprila, u pondiljak će doći do važne štacije. Naime, petero djece iz petoga razreda u pratnji učiteljice hrvatskoga jezika Ane Poljak-Šaller ta dan s vlakom putuje u Hrvatsku da bi tajedan dan gostovalo kod partnerske škole. Četire divičice i jedan dičak iz Narde, Gornjega Četara ter Hrvatskih Šić dobili su ovu „nagradu” jer marljivo se uče po hrvatski i stalni su naticatelji, recitatori na razni hrvatski dogodjaji. Pravoda ovo gostovanje neće biti prez obavezov, pokidob će i onde svaki dan ići dica u školu, a njeva školnikovica će im potpomagati u djelu. Ideju ovoga jednotajednoga boravka četarskih školarov u staroj domovini je predložila tamošnja direktorica škole, Jadranka Kekelj, iako slični projekti su se jur odvijali u žitku bizonjskih i koljnofskih školarov i prlje. – *Ja se jako veselim ovoj mogućnosti jer će biti za moje učenike jako korisno. Oni će se morati cijeli dan pominati po hrvatski, tako u školi kot i doma, jer će biti smješćeni pri familija. Ufam se da kad se vratimo domom, oni će motivirati i druge školare u učenju hrvatskoga jezika. Zvana toga želja mi je da si naši mališani najđu prijatelje s kimi će ostati u daljnjem kontaktu da se njevo jezično znanje razvija i da se sprijatelju i njeve obitelji – tako je s radošću u glasu komentirala predvidjene dogodjaje hrvatska školnikovica Ana Poljak-Šaller, ka u svojem selu pelja i jezični tečaj za odrasćene. 8. aprila, u petak pak će ostale školare, djelatnike četarske škole i sve predsjednike Hrvatskih samoupravov iz okolišnih sel pogostiti domaćini, a dica će imati cjelodnevni program do večeri, kad se svi najzad ganu vjerojatno s puni doživljaji, u Gradišće. Med plani je još spomenuto da će svako ljeto jedna grupa vridnih hrvatskih školarov iz Gornjega Četara dobiti tu mogućnost jednotajednoga boravka u Hruševcu Kupljenom, a ta projekt podupiru naravno i ravnateljica i učiteljski krug prijateljske škole. Ne bi bilo čemerno, ako bi došlo i do realiziranja da na par dani dospene u južno Gradišće i jedna učiteljica hrvatskoga jezika iz partnerske škole, ka bi u okviru ur podučavala našu dicu.*

-Tiho-

U spomen

Marin Mandić

1922–2011

Mrtvačkoga zvona tupi bat opet se razlijegao Santovom, obznanjujući da nas je navijek napustio još jedan pripadnik naše sve malobrojnije zajednice. Nakon kraće bolesti, 19. ožujka u bajsnoj bolnici preminuo je dični starina Marin Mandić.

Rodio se u ratarskoj obitelji, kao najmlađe, šesto dijete svojih roditelja. Premda je u pučkoj školi bio dobar učenik, okolnosti nisu dopuštale da nastavi školovanje. Ostavši rano bez oca, stisle su ga mnogobrojne obveze, ali je sve to obavljao zaljubljenički i s neumornom radošću. Čeličen časnim siromaštvom, izrastao je u uzornog seljaka koji iznad svega voli svoju oranicu i salašić pokraj nje. U mladičkoj dobi isticao se u kulturnom životu sela, bio je djelatlan član amaterske kazališne družine. G. 1941. vjenčao se s Martom Velin s kojom je zajedno trajno zavolio našu pisanu riječ. Prošao je mnoge grozote II. svjetskog rata, a kao pripadnik JNA sudjelovao je u protufašističkoj borbi. Četrdesetak godina radio je u mjesnim poljoprivrednim zadrugama. Osim našega tjednika bio je redovitim pretplatnikom lista Hrvatske matice iseljenika, Glasnika srca Isusova i Marijina te Glasa Koncila. Kulturni ga život i nadalje privlači, pa 1970-ih postaje članom santovačke kulturne skupine, sudjelujući tako na mnogim turnejama. Kao iznimno pobožan čovjek, desetljećima, sve do smrti bio je član Bratimstva kruničara, a od 1964. do 1984. obnašao dužnost župnog skrbnika (staratelja). Njegova dobrohotnost i ljubav prema unesrećenima dolazi do punog izražaja za trajanja Domovinskog rata kada njegov dom postaje utočištem mnogih hrvatskih izbjeglica, napose svećenika. Za tu njegovu požrtvovnost đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit Marin Srakić lani mu je uručio visoko odličje.

Ni njega nisu poštedjele nedaće i goleme tuge – 2002. g. izgubio je voljenu suprugu, a tri godine zatim i sina dr. Marina Mandića. Predan u volju Božju, nije se bojao odlaska s ovoga svijeta. On je vazda držao zapaljenu svijeću dobrote, ljubavi, gostoljubivosti, vedrine i zdravog humora koji je razveseljavao bližnje. Spadao je u red onih naših rodoljuba kod kojih se narodna svijest smatra kao što god urođeno, nešto što je u krvi, u genima, a tu svoju ljubav prema hrvatstvu predao je i svome potomstvu. Laka mu santovačka gruda!

S. B.

Zahvala

Zahvaljujemo što ste pribivali sprovodu našega nezaboravnog pokojnika, što ste na njegov odar položili cvijeće, otpratili ga do njegova zadnjeg prebivališta i podijelili s nama našu neprolaznu tugu.

Obitelj Mandić

U spomen

Stanko Molnar

1934–2011

Stanko Molnar rodio se 16. listopada 1934. g. u seoskoj obitelji u Katolju. Osnovnu je školu pohađao u rodnom selu. G. 1958. vjenčao se s Katom Radić iz Pogana. U tom su se braku rodile tri kćeri: Marica, Manda i Eva.

Radio je u katoljskoj zadrugi u stočarstvu. G. 1992. kada je osnovana prva Hrvatska manjinska samouprava, pod vodstvom Marije Ostrogonac Kolar, sudjeluje kao njezin djelatlan član. U drugom ciklusu izabran je za predsjednika Samouprave. Mnogo je radio za selo, u mnoga je mjesta vozio svoje suseljanke kako bi upoznali krajeve gdje žive Hrvati.

Imao je mnogo planova što je htio ostvariti, ali ga smrt spriječila u tome. Preminuo je 11-og, a pokopan 21-og siječnja. Otpratilo ga je mnoštvo ljudi, rodbina, susjedi, prijatelji, čak i oni iz drugih sela s kojima je zajedno radio nekada u zadrugi. Laka mu zemlja bila.

Guganka

Generalna konzulica Ljiljana Pancirov u posjetu šikloškoj Hrvatskoj samoupravi

Kako za Hrvatski glasnik izjavljuje Ljiljana Pancirov, generalna konzulica konzulata RH u Pečuhu, 17. ožujka 2011. g. u prostorijama Gradske kuće sastala se s predstavnicima Hrvatske manjinske samouprave grada Šikloša. Sastanak je organiziran na poticaj GK RH, a radi dogovora o mogućnostima zajedničke suradnje, prvenstveno u području obrazovanja i kulture. Razgovorima su nazočili svi zastupnici tamošnje naše samouprave: Marko Bošnjak (predsjednik), Ivo Pavić, Anica Torjanac i Ildiko Manyaszek. Oni su generalnoj konzulici predstavili aktivan rad i brojnost hrvatske zajednice prije dvadesetak godina, rad kulturno-umjetničkog društva, izložbe, što je u potpunoj suprotnosti s današnjom situacijom kada se hrvatski ne uči u školi, a umjetnička društva ne postoje. S nostalgijom se govorilo o CD-u izvornih pjesama u izvedbi Ženskoga zbora Semarkuše iz Šikloša pod nazivom Semartinu, moje rodno selo kao podsjetnik na hrvatsko mjesto koje je kao takvo nestalo. Dogovoreno je da će se, temeljem spoznaja Hrvatske manjinske samouprave o broju hrvatskih obitelji u Šiklošu, ustanoviti ima li i koliko bi djece bilo zainteresirano za učenje hrvatskoga u predmetnom dijelu, odnosno u kategoriji stranog jezika. Ponuđeno je da se, temeljem spoznaja o interesu, udruženo zatraži ponovni razgovor s Lászlom Szabóom, ravnateljem svih obrazovnih ustanova, i s Nikola Jánosné, ravnateljicom gimnazije. Članovi hrvatske zajednice potaknuli su i pitanje odlaska djece u najbliži Donji Miholjac na redovito školovanje, temeljem iskustva koje vide kod predstavnika mađarske manjinske zajednice iz Hrvatske, koji svoju djecu školuju na mađarskoj strani, u Bremenu. Razmatrane su i mogućnosti kulturnog djelovanja – organiziranja izložaba, odnosno pomoć kulturno-umjetničkih društava susjednih naselja (primjerice ponuda hrvatskoga zbora iz Harkanja), te dragovoljna spremnost nekih šikloških Hrvata u ustanovljenju isprva manje pjevačke skupine (za folklorni dio nema raspoloživih glazbala).

MOHAČ

TS „Šokadija” proslavio petu obljetnicu postojanja

Samostalnim koncertom, koji je održan u subotu, 12. veljače, u Kinu Kossuth, mohački TS „Šokadija” proslavio je petu obljetnicu postojanja. Zahtjevnom i lijepo opremljenom pozivnicom, koju je izradio veliki prijatelj orkestra grafičar Tibor Tatai, na proslavu su pozvali velik broj svojih prijatelja, gostiju i uzvanika.

Nakon pozdravnih riječi, dugogodišnji veliki prijatelj orkestra Jakša Ferkov, ravnatelj mohačkog Muzeja «Dorottya Kanizsai», koji je otvorio svečani koncert, a s kime usko surađuju jer redovito nastupaju na muzejskim priredbama, osvrnuo se na rad glasovitog orkestra „Šokadija” iz 50-ih godina prošloga stoljeća u Mohaču čiji su oni sljedbenici – reče nam ukratko Zoltan Horvat, voditelj orkestra danas, dodavši kako su u proteklom razdoblju dosta toga svirali upravo s njihova repertoara, preradili i obradili za svoj orkestar. Od toga su nekoliko napjeva odsvirali i na koncertu, te nešto mađarskih, rumunjskih i ciganskih melodija. S orkestrom je nastupila još i Vivien Graf, koja je pjevala u njihovoj pratnji. U programu su sudjelovali i članovi dječje skupine Šokačke čitaonice u izvornoj nošnji, koji su otpjevali nekoliko mohačkih šokačkih pjesama. Na koncertu koji je trajao sat i pol, okupilo se mnoštvo prijatelja i poštovatelja orkestra, te uzvanika, među njima i Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. Koncert je snimljen jer

planiraju izdavanje jednog nositelja zvuka. Nakon koncerta, kako nam još reče Zoltan Horvat, orkestar će biti zaokupljen pokladama s mnogo nastupa. Koncert je snimala i Bajaska televizija, pa će biti prikazan i tamo.

Dodajmo da je TS „Šokadija” osnovan 2006. godine, a članovi su mu većinom mladi Mohačani. Upočetku ih je bilo sedam članova, a sad ih je petorica. Od početaka djeluju pod vodstvom Zoltana Horvata, čelo, a članovi su mu Tamás Hadra prim, Gergő Rózsa prim, Đuro Jakšić, brač, Tibor Farkas, bega. Orkestar, koji djeluje pod okriljem mohačke Šokačke čitaonice, njeguje ponajprije glazbenu tradiciju mohačke Šokadije, svira i srpsku i makedonsku, a na repertoaru ima i mađarsku, rumunjsku, pa čak i tursku glazbu. Redovito sudjeluje na mjesnim hrvatskim priredbama i hrvatskim priredbama okolnih naselja, više je puta gostovao i u Hrvatskoj. Osim toga prati KUD-ove, mohački ženski pjevački zbor, a s potonjim uveličavaju i uljepšavaju šokačke mise u Mohaču.

Ime su uzeli prema glasovitom mohačkom orkestru „Šokadija”, čiji se stil do danas smatra osobitim. Želja im je oživiti i njegovati njihovu glazbenu tradiciju. U prvom redu cilj im je oživljavanje, očuvanje i njegovanje stare mohačke šokačke, narodne glazbene tradicije, te svih običaja, primjerice „šibare”, koji se vežu za šokačku kulturu.

S. B.